

אוגוסט 2020

קהילות מחשב"ה למאה ה-21

תשפ"א-תשפ"ב

קהילות מחשב"ה למאה ה-21

איך אנחנו מבטיחים שמרבית התלמידים יחשבו מרבית הזמן?

ד"ר עינת הד-מצויינים, "הטכניון"
ראש התכנית:

"הפרקטיקות האלה, ששומרות את התלמידים שלנו במצב של חשיבה, מבוססות על ניסיון מעשי ומחקרי רב שנים. בשיעורים שהקלטנו וחקרנו בשנים קודמות, ראינו גם תלמידים שלא חושבים רוב הזמן של השיעור, אנחנו משערות שיש לזה קשר ישיר לתוצאות המאכזבות שיש בפיזה, שכן בעיות פיזה מחייבות ברובן חשיבה ומתן משמעות. אי אפשר להסתפק רק בטכניקה. לאור זאת, יש בקרב המורים התעוררות והבנה שצריך ללמד את התלמידים לחשוב במהלך השיעורים.

אבל - למדנו ואנחנו גם יודעות שפיתוח פרקטיקות יכול להיעשות אך ורק בשיתוף המומחיות של מורים מנוסים, לאור ההיכרות שלהם עם הכיתה שלהם. כל כיתה היא ייחודית והאתגרים העומדים בפני מורה בכיתה הם מורכבים מאוד וכאלו שאף חוקר או גורם מבחוץ לא יכול לומר בדיוק מה לעשות לגביהם.

לכן אנחנו מאמינות שמומחיות בפיתוח חשיבה היא דבר שניתן לפתח אך ורק ביחד עם המורים. היא לא משהו שניתן להנחית מבחוץ.

קהילה מקצועית לומדת היא המסגרת האופטימלית בעינינו לפיתוח פרקטיקות גמישות, כאלה שמצד אחד לוקחות בחשבון עקרונות תיאורטיים שנלמדו מתוך מחקרים אך מצד שני גם ישימות ופשוטות להפעלה בכיתה."

ד"ר טלי נחליאלי, מכללת "לוינסקי" לחינוך
מנהלת הקהילות וההדרכה:

"נקודת המוצא שלנו היא שכל תלמיד/ה יכול לחשוב וזכאי לקבל הזדמנות לחשיבה בכיתה, והתפקיד שלנו הוא ליצור את ההזדמנויות האלה. מחקרים מראים שבחירת משימות מאתגרות חשובות ליצירת הזדמנויות המעודדות חשיבה, אבל הן לא מספיקות. אז מה צריך לעשות כדי לעודד חשיבה? איזה פרקטיקות הוראה נכון להפעיל לשם כך?

במסגרת קהילות המורים נכיר פרקטיקות להוראה שמהוות כלי מעשי לקידום החשיבה של כלל התלמידים בכיתה הישראלית ויחד נפתח פרקטיקות המתאימות לכיתה של כל אחת ואחד. בנוסף, נתנסה בפרקטיקות אלה בכיתה, נבחן את השימוש בהן ונשפר אותן. לדוגמה:

- פרקטיקה להובלת דיונים - פרקטיקה הכוללת את בחירת המשימה כך שתאתגר את הלומדים אך לא תעבור להם מעל הראש, ואת תכנון העבודה של התלמידים בקבוצות שמתבססת על זיהוי מראש של תשובות אפשריות של התלמידים למשימה. במהלך השיעור, הפרקטיקה מתייחסת לניהול העבודה בקבוצה באופן שיחזק את ההתמודדות של התלמידים עם האתגר שכרוך במשימה. הפרקטיקה מתייחסת גם באופן מפורש לאיסוף הרעיונות לגבי הפתרונות האפשריים באופן שיאפשר תכנון וניהול מושכל של הדיון שידגיש את ההמשגה המתמטית.
- פרקטיקה ספציפית יותר מתייחסת לכלים לניהול שיח מחויב. מטרתה לאפשר למורה ליצור מסגרת השתתפות שבה התלמידים לוקחים אחריות על פתרון הבעיה. הפרקטיקה כוללת מהלכי דיבור ספציפיים שמעודדים את התלמידים לנמק את מה שהם אומרים, להעמיק את החשיבה ולהקשיב אחד לשני.

מידע והרשמה